Облікова картка ДіР

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0225U005145

Державний реєстраційний номер: 0121U109187

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-12-2025

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 5

Назва етапу: Провести порівняльний аналіз еколого-географічних умов в межах ареалів досліджуваних видів роду Larix Mill., Pseudotsuga Carr., Tsuga Carr. і пункту інтродукції для виявлення кліматичної аналогії з дендропарком «Тростянець» та її зв'язку з результатами інтродукційного випробування й оцінити адаптивну здатність досліджуваних видів. Узагальнення отриманих матеріалів досліджень та підготовка наукових публікацій; оформлення заключного звіту та практичних рекомендацій

Початок етапу: 01.2025

Закінчення етапу: 12.2025

Вид звітного документа: Остаточний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Державний дендрологічний парк "Тростянець" Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 03534669

Місцезнаходження: проспект Івана Скоропадського, с. Тростянець, Ічнянський р-н., 16742, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Розмір організації:

Телефон: 380688389655

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Національна академія наук України

Код за ЄДРПОУ: 0203333

Місцезнаходження: Київ, 01601, Україна

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: (044)239-66-72

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 34 - Договір (замовлення) з міністерством, іншим центральним органом виконавчої влади, академією наук (головним розпорядником бюджетних коштів на проведення ДіР)

Напрям фінансування: 2.1 - Фундаментальні дослідження

Джерела фінансування

7713 - Кошти загального фонду державного бюджету

Код програмної класифікації видатків і кредитування (КПКВК): 6541030

Фактичний обсяг фінансування (тис. грн.): 15168.522

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Еколого-географічні аспекти оцінки інтродукції видів голонасінних у Державному дендрологічному парку "Тростянець" НАН України

Назва роботи англійською:

Ecological and geographical aspects of assessment of the introduction of gymnosperm species in the State Dendrological Park "Trostyanets" of the National Academy of Sciences of Ukraine

Реферат українською:

Буде досліджено види відділу Pinophyta, які у різні періоди існування парку пройшли інтродукційне випробовування та проявили різне відношення до нових умов зростання. До групи видів, інтродукція яких відбулася, віднесені види, термін зростання яких у насадженнях дендропарку становив 40 років і більше. Решта видів віднесена до групи випробовуваних, але не інтродукованих. Наявність видів виявляли за матеріалами інвентаризацій паркових насаджень 1886-1888, 1927, 1948-1949, 1957-1960, 1969-1971, 1980-1982, 2005-2007 та 2015-2017 рр. Кліматичні умови пункту інтродукції та природних ареалів досліджуваних видів зіставляли за кількісними характеристиками типів клімату за класифікацією Кеппена-Гейгера. Для кліматичної характеристики природного ареалу досліджуваного виду відбирали кліматограми географічних пунктів з урахуванням висоти зростання рослин. Кількість кліматограм для кліматичної характеристики ареалу визначалась в залежності від розміру ареалу, але не менше 12. На підставі проведених досліджень буде проведено зіставлення кліматичних параметрів природних ареалів досліджуваних видів і пункту інтродукції та зроблено висновки стосовно особливостей їх інтродукції. Виконання цієї теми розраховано на 5 років протягом 2021-2025 рр.

Реферат англійською:

The study will examine species of the division Pinophyta that, at different stages in the history of the park, underwent introduction trials and exhibited varying responses to new growth conditions. Species whose introduction was considered successful include those that have grown in the dendropark plantations for 40 years or more. The remaining species are classified as tested but not introduced. The presence of species was determined based on inventories of park plantings conducted in 1886–1888, 1927, 1948–1949, 1957–1960, 1969–1971, 1980–1982, 2005–2007, and 2015–2017. Climatic conditions of the introduction site and the natural ranges of the studied species were compared using quantitative characteristics of climate types according to the Köppen–Geiger classification. For the climatic characterization of the natural range of each studied species, climographs of selected geographical locations were chosen with consideration of the altitudinal range of plant growth. The number of climographs used to characterize a species' range depended on the size of the range but was not fewer than 12. Based on the conducted research, a comparison of climatic parameters of the natural ranges of the studied species and the introduction site will be carried out, and conclusions will be drawn regarding the specific features of their introduction. The implementation of this research topic is planned for a five-year period, from 2021 to 2025.

Індекс УДК: 581.1

Коди тематичних рубрик: 34.31

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Тарабун Марина Олександрівна

Науковий ступінь: к. б. н.

Вчене звання:

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: Методологія охорони, збереження та збагачення рослинного різноманіття в умовах інтродукції

Назва НТП англійською: Methodology for the Protection, Conservation, and Enrichment of Plant Diversity under Introduction Conditions

НТП, яку передбачалося створити: Створено

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Методи, теорії, гіпотези

Галузь застосування: 72.1 Дослідження й експериментальні розробки у сфері природничих і технічних наук

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Методологія ґрунтується на поєднанні інтродукційних, екологічних, біогеографічних і природоохоронних підходів та спрямована на забезпечення довготривалого існування колекцій інтродукованих рослин без порушення стабільності природних і напівприродних екосистем. Першим етапом методології є науково обґрунтований добір вихідного матеріалу, який передбачає аналіз природних ареалів видів, їх еколого-географічних, кліматичних і біологічних особливостей, а також оцінку відповідності умов пункту інтродукції природним умовам зростання. Особлива увага приділяється добору видів і популяцій з високим адаптивним потенціалом, з урахуванням кліматичних аналогій і прогнозів кліматичних змін. Важливою складовою методології є поетапне інтродукційне випробування, у межах якого оцінюють приживлюваність, темпи росту, життєздатність, репродуктивну здатність і стійкість рослин до абіотичних та біотичних чинників. Методологія охорони рослинного різноманіття передбачає збереження генофонду інтродукованих видів шляхом підтримання достатньої чисельності особин, збереження різновікової структури насаджень і запобігання генетичній деградації. У разі необхідності застосовуються методи вегетативного та насіннєвого розмноження, формування резервних колекцій і страхових насаджень. Екологічний супровід інтродукції включає аналіз ґрунтових умов, водного режиму, мікроклімату та взаємодії інтродукованих рослин з місцевими біоценозами. На підставі цих даних коригуються режими догляду, умови вирощування та просторове розміщення рослин у насадженнях. Невід'ємною складовою методології є система постійного моніторингу та наукового обліку, що передбачає документування походження матеріалу, динаміки росту, фенологічних фаз і стану рослин. Отримані результати використовуються для узагальнення досвіду інтродукції, удосконалення методів збереження різноманіття та розроблення рекомендацій для практичного використання.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення стану навколишнього середовища

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу:

Закінчення етапу:

Споживачі продукції:

Перспективні ринки:

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обгрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

IX. Бібліографічний опис

Тарабун М.О. Pseudotsuga menziesii (Mirb.) Franco і Лівобережному Лісостепу України (історія інтродукції, біологія, екологія, розмноження, використання): монографія, Львів: Видавництво ПП "Новий Світ - 2000", 2022. 122 с.

Мойсієнко І.І., Шиндер О.І., Левон А.Ф., Чорна Г.А., Волуца О.Д., Лавриненко К.В., Коломійчук В.П., Шоль Г.Н., Шевера М.В., Боровик Д.В., Винокуров Д.С., Звягінцева К.О., Калашнік К.С., Казарінова Н.О., Левчук Л.В., Скобель Н.О., Тарабун М.О. та ін.. Нотатки до знахідок судинних рослин в Україні І. Чорноморський ботанічний журнал 19 (1): 76–93. doi: 10.32999/ksu1990-553X/2023-19-1-3. С. 76-93.

Shynder O., Bilyk O., Tarabun M. Нотатки про нові знахідки видів рослин у флорі України. Euro+Med-Checklist Notulae, 17. – Willdenowia 54: 5–46. Berlin.

Тарабун М.О. Еколого-географічні аспекти оцінки перспективності інтродукції Picea glauca (Moench) Voss. у дендрологічний парк «Тростянець» НАН України. Наукові записки. Біологічні науки № 1-2. Ніжин, 2024. С.19-29.

Matviishyna Z.M., Manyuk V.V., Doroshkevych S.P., Kushnir A.S., Parkhomenko O.G.. The problems of the preservation of quaternary paleogeographycal monuments in the conditions of the Russian-Ukrainian war. Journal of Geology, Geography and Geoecology. 2025. 158-169.

Тарабун М.О., Горєлов О.М. Біолого-екологічні та географічні аспекти інтродукції видів родини Pinaceae у Державному дендрологічному парку "Тростянець" (роди Abies, Picea та Pinus): монографія. Київ: ФОП Білецький Р.Г., 2025. 212 с.

Shynder O., Tarabun M., Kolomiychuk V. (2025). Hemerophytes of the State Dendrological Park “Trostianets” of the NAS of Ukraine (Chernihiv Oblast, Ukraine): history of plantation formation, current state of acclimatization and naturalization, and distribution of invasive plants. Plant Introduction, 105/106, 33–51.

Горєлов О.М. Визначення фармакологічних властивостей рослин за їхніми «енергетичними» характеристиками. Jornal of Native and Alien Plant Studies 21, 2025. P. 201 – 211.

X. Заключні відомості

Керівник юридичної особи

Катрушенко Анатолій Іванович

-

Перелік осіб-виконавців

Горєлов Олександр Михайлович
(д. б. н., 03.00.05)

Катрушенко Ольга Іванівна

Літвінчук Ольга Іванівна

Тарабун Марина Олександрівна
(к. б. н., 03.00.05)

Відповідальний за підготовку облікових документів

Тарабун Марина Олександрівна

Телефон

380682373100

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна